

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การเสนอผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการแนวทางการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก 2) พัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก 3) ศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก 4) ศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยนำเสนอวิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ในการวิจัยครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการวิจัยในแต่ละขั้น ดังนี้

1. ขั้นศึกษาความต้องการแนวทางการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา จำนวน 13 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามฉบับที่ 1 โดยผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามไปแจกในการจัดประชุม และรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ค่าร้อยละ

2. ขั้นพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามฉบับที่ 2 โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และทำการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง

3. ขั้นศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามฉบับที่ 3 ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ โดยมีเกณฑ์การพิจารณาความเหมาะสม ค่ามัธยฐาน ≥ 3.50 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ไม่เกิน 1.00 จึงถือว่ารายการนั้นมีความเหมาะสม

4. ขั้นศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารจำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามฉบับที่ 4 ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองและนำมาวิเคราะห์

ข้อมูลโดยการหาค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย ≥ 3.50 ขึ้นไป และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ไม่เกิน 1.00 และทำการทดสอบ $\mu \geq 3.50$ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 จึงถือว่ารายการนั้นมีความเป็นไปได้

สรุปผลการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามวิธีดำเนินการวิจัย สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยวิจัยได้ ดังนี้

1. แนวทางการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก พบว่า ผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษาต้องการแนวทางการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จำนวน 5 ขั้นตอน 24 รายการ คิดเป็นร้อยละ 100

2. แนวทางการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ที่พัฒนาขึ้นตรงตามเนื้อหา โครงสร้าง และหลักวิชาการ ทั้ง 5 ขั้นตอน 24 รายการ ได้แก่ 1) การเตรียมการประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย 4 รายการ เช่น จัดประชุมเพื่อให้กรรมการสถานศึกษา เห็นความสำคัญของการประชาสัมพันธ์ แต่งตั้งคณะกรรมการสำรวจข้อมูลการประชาสัมพันธ์ 2) การวางแผนประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย 7 รายการ เช่น การตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ การกำหนดนโยบายการประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจน 3) การดำเนินการประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย 5 รายการ เช่น การปฏิบัติตามโครงการประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ตามแผนที่วางไว้ 4) การติดตามประเมินผลการประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย 5 รายการ เช่น กำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมินผลงานการประชาสัมพันธ์ในแต่ละโครงการ กำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลงานการประชาสัมพันธ์ 5) การปรับปรุงพัฒนาการประชาสัมพันธ์ ให้เหมาะสมและมีคุณภาพ ประกอบด้วย 3 รายการ เช่น นำผลการประเมินมาหาสาเหตุและแนวทางการปรับปรุงการประชาสัมพันธ์ นำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขการประชาสัมพันธ์ ให้เหมาะสมและมีคุณภาพในปีต่อไป

3. แนวทางการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก มีความเหมาะสม จำนวน 5 ขั้นตอน 24 รายการ

4. แนวทางการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก มีความเป็นไปได้ จำนวน 5 ขั้นตอน 24 รายการ

อภิปรายผล

จากผลวิจัยสรุปแนวทางการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ซึ่งสรุปเป็น 5 ประเด็นหลักคือ 1) การเตรียมการประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย 2) การวางแผนประชาสัมพันธ์ 3) การดำเนินการประชาสัมพันธ์ 4) การติดตามประเมินผลการประชาสัมพันธ์ 5) การปรับปรุงพัฒนาการประชาสัมพันธ์ให้เหมาะสมและมีคุณภาพ

1. การเตรียมการประชาสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของหน่วยงานและนักวิชาการ ได้แก่ วรรณิการ์ อัสวทรเดชา (2544 : 5-6) ; พรทิพย์ วรกิจโกคาทร และคณะ (2544 : 92) ; กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 71-72) ; เฟรดเดอริค (Friederich. 1975 : 7-14) และไซมอน (Simon 1984 : 109-110) ได้ให้แนวคิดที่มีส่วนคล้ายคลึงกันและมีจุดร่วมที่สำคัญเหมือนกัน ได้กล่าวว่า การเตรียมการประชาสัมพันธ์ จำเป็นต้องมีการจัดประชุมเพื่อให้ครู กรรมการสถานศึกษา เห็นความสำคัญของการประชาสัมพันธ์ แต่งตั้งคณะกรรมการสำรวจข้อมูลการประชาสัมพันธ์ สำรวจข้อมูลความต้องการประชาสัมพันธ์ของบุคลากรในสถานศึกษา

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการเตรียมการประชาสัมพันธ์ จัดประชุมเพื่อให้ครู กรรมการสถานศึกษา เห็นความสำคัญของการประชาสัมพันธ์ แต่งตั้งคณะกรรมการสำรวจข้อมูลการประชาสัมพันธ์

2. การวางแผนประชาสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 71-72) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมุกดา ม่วงศิริ (2541 : บทคัดย่อ) พบว่า มีการปฏิบัติรวม 7 ด้าน โดยปฏิบัติในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน 2) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในโรงเรียน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ส่วนเรื่องที่มีการปฏิบัติในระดับน้อย ปฏิบัติในระดับน้อย 4 ด้าน ได้แก่ 1) กิจกรรมของนักเรียนและบริการชุมชนของโรงเรียน 2) ความสัมพันธ์ระหว่างศิษย์เก่าและโรงเรียน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างสมาคมผู้ปกครองและครู สมาคมศิษย์เก่า สมาคมวิชาชีพต่าง ๆ และ 4) การใช้เอกสารสิ่งพิมพ์และสื่อมวลชน ส่วนด้านปัญหาที่มีปัญหาด้าน 1) ขาดวัสดุอุปกรณ์ 2) ขาดการบริหารจัดการที่ดี และ 3) ขาดบุคลากรที่รับผิดชอบ

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการวางแผนประชาสัมพันธ์การตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ การกำหนดนโยบายการประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจน

3. การดำเนินการประชาสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชิดเชื้อ ชมปริดา (2538 : บทคัดย่อ) พบว่า การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้ง 7 ด้าน เรียงตามลำดับคือ 1) กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน 2) กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน 3) กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคลากรในโรงเรียน 4) กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดี

กับผู้ปกครอง 5) กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มบุคคลและสมาคมวิชาชีพ 6) กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า และ 7) กิจกรรมการใช้เอกสาร สิ่งพิมพ์และสื่อมวลชน ส่วนด้านปัญหา ผู้บริหารและครูอาจารย์มีความเห็นว่า มีปัญหาระดับน้อย

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการดำเนินการประชาสัมพันธ์ การปฏิบัติตามโครงการประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ตามแผนที่วางไว้

4. การติดตามประเมินผลการประชาสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โรมาย (Romine. 1986 : **Abstract**) พบว่า คณะกรรมการได้ให้ความสำคัญต่อบทบาทด้านการบริการ สนเทศแก่ประชาชนเกี่ยวกับการให้บริการของวิทยาลัย และผลงานของวิทยาลัยแก่บุคคลชั้นนำในท้องถิ่นเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา ได้แก่ ด้านการมีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมของวิทยาลัย ด้านการรับทราบข้อมูลความต้องการ และความรู้สึกร่วมของชุมชนต่อวิทยาลัยและด้านการรักษาภาพพจน์ของวิทยาลัยและให้ข้อเสนอแนะว่าการค้นคว้าหาข้อมูลเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการวางแผนและประเมินผล งานติดต่อ สื่อสารต้องเป็นแบบสองทาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญพร คุณาวิชา (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 พบว่า แนวทางการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ 4 ขั้นตอน 31 รายการ คือ ขั้นตอน 1 การศึกษาข้อมูล ขั้นตอน 2 การวางแผน ขั้นตอน 3 การดำเนินการ ขั้นตอน 4 การประเมินและรายงานผล

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการติดตามประเมินผลการประชาสัมพันธ์กำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมินผลงานการประชาสัมพันธ์ในแต่ละโครงการ กำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลงานการประชาสัมพันธ์

5. การปรับปรุงพัฒนาการประชาสัมพันธ์ให้เหมาะสมและมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลเลียม (Williams. 1985 : **Abstract**) พบว่า กลวิธีที่เหมาะสมที่ระบุไว้ใน การปรับปรุงการประชาสัมพันธ์ การสื่อสารระหว่างคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ผู้ตรวจการศึกษ และอาจารย์ใหญ่ คือ จุลสารรายเดือน หรือราย 4 เดือน และเอกสารข้อมูลต่าง ๆ สำหรับครู และนักเรียนควรใช้เอกสารข้อมูล ภาพนิ่ง แถบบันทึกเสียง และวีดิทัศน์ สำหรับผู้ปกครองควรใช้ จุลสาร ส่วนชุมชนในท้องถิ่นควรใช้ข่าวสารต่าง ๆ

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การปรับปรุงพัฒนาการประชาสัมพันธ์ให้เหมาะสมและมีคุณภาพ นำผลการประเมินมาหาสาเหตุและแนวทางการปรับปรุงการประชาสัมพันธ์ นำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขการประชาสัมพันธ์ให้เหมาะสมและมีคุณภาพในปีต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการดำเนินการวิจัยนำเสนอข้อเสนอแนะที่เป็นการวิจัยไปใช้กับการวิจัยดังต่อไปนี้
คือ

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก มีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำแนวทางการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ ทั้ง 5 ขั้นตอน 24 รายการ นำไปทดลองใช้ให้กับบุคลากรในสถานศึกษา

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายกให้กับบุคลากรในสถานศึกษาโดยเห็นความสำคัญที่จะต้องปฏิบัติตามแนวทางการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ควรดำเนินการจัดทำแผนการนิเทศ กำกับติดตามการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ควรมีการชี้แจงประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ผู้บริหารสถานศึกษาตลอดจนผู้เกี่ยวข้องมีความรู้ และตระหนักมองเห็นคุณค่าความสำคัญของแนวทางการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาประสิทธิผลของการนำแนวทางการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ไปปฏิบัติในหน่วยงาน

2.2 ควรศึกษาสภาพและปัญหาของสถานศึกษา ในการนำแนวทางการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

2.3 ควรทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบแนวทางการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยจำแนกตามขนาด และประเภทสถานศึกษา